

Pedagogisk utveckling och interaktivt lärande

Verksamhetsberättelse 2015

PIL-enheten

Västra Hamngatan 25,
Box 300,
SE- 405 30 Göteborg
031-786 0000
<<http://www.pil.gu.se>>

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Innehållsförteckning

Sammanfattning

1	Inledning	1
2	Organisation.....	1
2.1	Utbildningsnämnden	1
2.2	Enhetsrådet.....	1
2.3	Ledning och samordning.....	2
2.4	Pedagogisk utveckling, administration, information m.m.	2
2.5	Medverkande i den högskolepedagogiska verksamheten	3
2.6	Beslut som berör PIL:s verksamhet idag och i framtiden	3
3	Verksamhet	3
3.1	Vision 2020 och pedagogisk excellens	3
3.1.1	Excellent lärare.....	3
3.1.2	Pedagogiskt idéprogram	4
3.1.3	Infrastruktur för nätburen undervisning och blended learning	4
3.2	Utbildning	5
3.2.1	Poänggivande kurser	5
3.2.2	Intygsgivande utbildningar	7
3.3	Kompetensutveckling	7
3.3.1	Workshoppar m.m.	7
3.3.2	Webbresurser om digitala verktyg i undervisningen	8
3.3.3	PIL-enhetens studio	8
3.3.4	Seminarier	8
3.3.5	Universitetsgemensamma konferenser	10
3.3.6	Rådgivande verksamhet.....	11
3.4	Riktade utvecklingsprojekt	14
3.4.1	Samverkan med Chalmers Tekniska Högskola	14
3.4.2	Webbkurs om akademisk integritet	14
3.4.3	Pedagogisk portfölj.....	15
3.4.4	Lärohandbok.....	15
3.4.5	Publicering av högskolepedagogiska texter	15
3.4.6	Forskarhandledarutbildning på distans.....	15
3.5	Förvaltning av universitetsgemensamma system.....	15
3.5.1	Göteborgs universitets lärplattform – GUL.....	16
3.5.2	Textmatchningssystem	16
3.5.3	E-portfolio	16
3.6	Information och omvärldsbevakning	16
3.6.1	PIL:s webbplats m.m.	17
3.6.2	Externa högskolepedagogiska konferenser m.m.	17
3.6.3	Interna planeringskonferenser	18

4	Styrdokument, protokoll och minnesanteckningar	18
4.1	Styrdokument.....	18
4.2	Protokoll och minnesanteckningar.....	19
4.2.1	Rektors beslutsmöten	19
4.2.2	Utbildningsnämndens möten	19
4.2.3	Utskottet för utbildning på forskarnivå	20

Bilaga

Sammanfattning

På Utbildningsnämndens uppdrag, och i enlighet med Vision 2020, arbetar Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande (PIL) för att stimulera till engagerande pedagogik vid Göteborgs universitet.

Förutom den ordinarie högskolepedagogiska utbildningen har verksamhetsåret karaktäriserats av tre omfattande högskolepedagogiska utvecklingsprojekt knutna till Vision 2020: a) medverkan vid implementering och uppföljning av den första omgången av antagningen till excellenta lärare, b) framtagning av en policy för pedagogisk utveckling vid universitetet och implementering av ett pedagogiskt idéprogram och c) den universitetsgemensamma satsningen på infrastruktur för nätburen undervisning och blended learning.

Under 2015 har PIL erbjudit behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning för lärare, breddnings- och fördjupningskurser samt kurser för nya och erfarna handledare inom grund- respektive forskarutbildningen. De tre behörighetsgivande högskolepedagogiska kurserna HPE101, HPE102 och HPE103 har getts under 2015. Kurstillfällen har erbjudits som campuskurs på svenska, men även som nätkurser och blended learning, och därtill kurstillfällen på engelska. Under verksamhetsåret har antalet registrerade kursdeltagare i den behörighetsgivande högskolepedagogiska utbildningen uppgått till totalt 568.

Kursen för handledare i forskarutbildningen (HPE201) har getts på både svenska och engelska. Under verksamhetsåret har PIL haft 166 registrerade deltagare i handledarutbildningen. Därtill har kursen för erfarna handledare i forskarutbildningen erbjudits under året med 15 registrerade deltagare.

PIL har även genomfört poänggivande breddningskurser för lärare med totalt 18 registrerade deltagare.

Utöver ovanstående har PIL-enheten arrangerat ett flertal kompetensutvecklande aktiviteter för grupper av lärare. Detta har skett i form av seminarier, workshoppar och konferenser, genom medverkan på institutionsdagar samt genom individuell handledning och rådgivning till lärare. Dessutom har PIL genomfört flera riktade utvecklingsprojekt som rapporterat resultat under verksamhetsåret.

PIL:s webbplats (www.pil.gu.se) utvecklas kontinuerligt utifrån de behov av information i fråga om högskolepedagogik och digitala resurser för undervisning som lärare vid Göteborgs universitet har.

1 Inledning

I denna verksamhetsberättelse presenteras resultat och erfarenheter från Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande (PIL) avseende verksamhetsåret 2015. Redovisningen utgår från det uppdrag som Utbildningsnämnden fastställde i oktober 2014.¹ I verksamhetsplanen preciseras inriktningen och omfattningen av PIL-enhetens uppdrag.²

Ur ett övergripande perspektiv har PIL bland annat i uppdrag

- att, i enlighet med Vision 2020, stödja universitetet i dess strävan mot pedagogisk excellens,
- att erbjuda behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning för universitetets lärare, breddnings- och fördjupningskurser samt kurser för nya och erfarna handledare inom grund- respektive forskarutbildningen,
- att arrangera kompetensutvecklande aktiviteter för lärare i form av konferenser, kollegieträffar, minikurser, workshoppar och seminarier,
- att på PIL:s webbplats ge vägledande information om högskolepedagogisk meritering, förebyggande av plagiering, handledning av doktorander, digitala pedagogiska verktyg och andra pedagogiska resurser,
- att erbjuda universitetets lärare stöd vid kursutveckling och ge feedback på lärares undervisning,
- att bedriva riktade utvecklingsprojekt med syfte att stärka lärares pedagogiska kompetens att stödja studenters lärande och bidra till verksamhetsutveckling och utbildningskvalitet.

2 Organisation

PIL är en universitetsgemensam enhet vid Göteborgs universitet. Rektor inrättade PIL som en permanent enhet år 2012.³

2.1 Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden, som bland annat har i uppdrag att bevaka och aktivt stödja den pedagogiska utvecklingen vid universitetet, är styrande organ för PIL-enhetens verksamhetsinriktning.

2.2 Enhetsrådet

Enhetsrådet är ett rådgivande organ till PIL-enhetens chef och utgör forum för dialog om centrala frågor för enhetens verksamhet. Under år 2015 har enhetsrådet bestått av en ordförande utsedd av

---

¹ <http://medarbetarportalen.gu.se/organisation/universitetets-organisation/universitetsgemensamma-organ/utbildningsnamnden/>

² http://www.pil.gu.se/om_pil/uppdrag/

³ http://medarbetarportalen.gu.se/digitalAssets/1436/1436545_protokoll-rs-22-2012-12-17.pdf

rektor samt fem lärare och två studentrepresentanter. Under våren var vicerektor Bengt-Ove Boström enhetsrådets ordförande.

Från och med hösten har prodekanus Johannes Landgren, Konstnärliga fakulteten tagit över som ordförande. Under år 2015 har enhetsrådet haft följande ledamöter:

- Annika Bergviken Rensfeldt, lärare (våren 2015)
- Hans Landqvist, lärare
- Lena Dafgård, pedagogisk utvecklare (hösten 2015)
- Maria Sunnerstam, pedagogisk utvecklare (hösten 2015)
- Ninni Carlsson, lärare
- Pia Nykänen, lärare (våren 2015)
- Tomas Grysell, pedagogisk utvecklare
- Anna Ruus, studerande
- Jonathan Thor, studerande

Enhetsrådet har haft åtta möten under verksamhetsåret.⁴ Rådets diskussioner dokumenteras genom mötesanteckningar som publiceras på en sluten GUL-aktivitet. Några frågor som har diskuterats är:

- 2015-01-29 Nyheter i GUL samt E-portfolio. Diskussion inför start av INU-projektet.
- 2015-03-12 Pedagogiskt idéprogram samt samverkan med Chalmers om LMS m.m.
- 2015-04-16 Handläggningsordning för prövning och erkännande av HPE-meriter.
- 2015-05-28 Pedagogisk akademi samt kursutbudet inför verksamhetsåret 2016.
- 2015-09-23 Lärarhandboken samt PIL:s övriga utvecklingsprojekt.
- 2015-10-14 Konferens om blended learning.Handledning av uppsatser och examensarbeten.
- 2015-11-10 Revidering av kursplaner. Uppföljning av antagning till excellent lärare.
- 2015-12-16 Akademiskt lärarskap. Riktade utvecklingsprojekt. Verksamhetsberättelsen.

2.3 Ledning och samordning

Bengt Petersson, chef för enheten, är underställd dekanus vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten. Chefen företräder enheten som ledamot i Utbildningsnämnden samt i Utskottet för utbildning på forskarnivå och har deltagit i möten som dessa organ genomfört under året.⁵ För PIL-enhetens operativa lednings- och stödfunktion finns även tre samordnare med ansvar för utbildning, utveckling respektive administration.

2.4 Pedagogisk utveckling, administration, information m.m.

Under verksamhetsåret har 15 personer varit anställda på PIL (motsv. 10,5 heltidsekvivalenter): sju pedagogiska utvecklare, en administrativ samordnare, en studieadministratör, en informatör, en

---

⁴ http://www.pil.gu.se/om_pil/enhetsrad/

⁵ Se avsnitt 4.2 Protokoll och minnesanteckningar.

systemförvaltare och tre systemadministratörer. Utöver detta har PIL, liksom tidigare år, haft stöd från utbildningsvetenskapliga fakultetskansliet med ekonomifrågor.

2.5 Medverkande i den högskolepedagogiska verksamheten

Utöver de anställda på PIL-enheten har totalt 34 lärare medverkat i den högskolepedagogiska verksamheten. De medverkande lärarna har sin organisatoriska hemvist vid den institution där de har sin anställning. Lärarna knyts efter överenskommelse med prefekter till PIL-enheten för undervisningsuppdrag och medverkan i utvecklingsprojekt. Sedan våren 2015 har dessutom en projektledare på deltid knutits till projektet *Infrastruktur för nätburen undervisning och nätburen undervisning* (INU).

2.6 Beslut som berör PIL:s verksamhet idag och i framtiden

Under året fastställde Rektor flera styrdokument av universitetsgemensam och strategisk karaktär där PIL-enheten aktivt medverkat i beredningsarbete inför beslut. Det gäller *Policy för förebyggande av plagiering* (dnr V 2015/492), *Handlingsplan för förebyggande av plagiering* (dnr V 2015/493), *Handlägningsordning för prövning och erkännande av högskolepedagogiska meriter* (dnr V 2015/272), *Policy för pedagogisk utveckling* (dnr V 2015/754) samt *Revidering av uppdragsbeskrivning för utbildningsansvariga på institutionsnivå* (V 2015/889). Dessutom fattade Utbildningsnämndens ordförande beslut om *Pedagogiskt idéprogram för Göteborgs universitet* (dnr V 2015/353) utifrån ett omfattande beredningsarbete där PIL medverkat.

3 Verksamhet

PIL:s aktiviteter beskrivs utifrån den verksamhetsplan som Utbildningsnämnden fastställde i oktober 2014. Verksamheten grupperas i denna verksamhetsberättelse under följande sex tematiska rubriker: a) Vision 2020 och pedagogisk excellens, b) Utbildning i högskolepedagogik, c) Kompetens- och verksamhetsutveckling, d) Riktade utvecklingsprojekt, e) Information, publicering och omvärldsbevakning samt f) Ledning, enhetsråd och administration.

3.1 Vision 2020 och pedagogisk excellens

Det är framförallt tre utvecklingsinsatser som bör nämnas under denna rubrik. Det är satsningen på excellenta lärare, det pedagogiska idéprogrammet samt utvecklingsprojektet om infrastruktur för nätburen undervisning och blended learning.

3.1.1 Excellent lärare

Göteborgs universitet införde 2014 en ordning för antagning som excellent lärare, som ett sätt att uppmärksamma lärares pedagogiska skicklighet i enlighet med Vision 2020. Under 2015 har lärare som är tillsvidareanställda vid universitetet för första gången kunnat ansöka om att bli prövade för att erhålla titeln excellent lärare vid den egna fakulteten. Dekanus har ansvaret att besluta om antagning till excellent lärare. Utbildningsnämnden tillsatte en särskild kommitté med uppdrag att följa den första antagningsomgången.

PIL-enheten har haft i uppdrag att agera stöd till fakulteterna under implementeringen samt aktivt medverka vid uppföljning av erfarenheterna. Stödverksamheten har bland annat bestått i att ta fram anvisningar och annan vägledande dokumentation, främst riktade till prefekter på institutionsnivå och

handläggare på fakultetsnivå. Dessutom har PIL inbjudit handläggarna vid fakulteternas lärarförslagsnämnder/motsvarande till nätverksmöten i syfte att diskutera gemensamma frågor.

PIL:s aktiva medverkan i uppföljning av erfarenheterna har bestått i två uppföljande studier samt en seminariedag i slutet av november 2015. Den ena studien bestod av uppföljande samtal med företrädare från lärarförslagsnämnderna/motsvarande, och den andra studien bestod av uppföljande samtal med de rektorer som vid sina respektive institutioner hade tillstyrkt lärares ansökningar. PIL medverkade vid sammanställning av de samlade erfarenheterna, och vilka lämnas till Utbildningsnämnden inför nästa antagningsomgång under 2016.

3.1.2 Pedagogiskt idéprogram

Under 2014 tog PIL-enheten fram ett utkast till ett universitetsgemensamt pedagogiskt idéprogram. I slutet av april remissbehandlades förslaget. Remissomgången utmynnade bland annat i att det blev två styrdokument i stället för ett: *Policy för pedagogisk utveckling* samt *Pedagogiskt idéprogram vid Göteborgs universitet*.

Policyn för pedagogisk utveckling pekar ut en riktning, formulerar förväntningar och strävansmål vad gäller pedagogisk utveckling. Den är i dessa avseenden bindande, men policyn kan, per definition, inte detaljstyra hur varje enskild verksamhet ska arbeta i den aktuella riktningen, försöka uppfylla de formulerade förväntningarna och försöka uppnå de angivna strävansmålen. Det är här som det pedagogiska idéprogrammet fyller sitt syfte med att ge vägledning för att implementera den av Rektor beslutade policyn. Undervisning, utbildning och didaktik ser med nödvändighet olika ut beroende på ämnet. Det här betyder i sin tur att ett pedagogiskt idéprogram som ska stödja policyns efterlevnad behöver ta hänsyn till variationen inom utbildningsverksamheten vid universitetet, samtidigt som det ska kunna användas av alla.

PIL har varit aktivt involverad i implementeringsarbetet efter det att de båda styrdokumenten fastställdes. Detta har skett genom medverkan vid rektors strategimöte i oktober 2015, vid höstens högskolepedagogiska konferens som tog avstamp i det pedagogiska idéprogrammet, samt vid en nätverksträff med institutionernas utbildningsansvariga då delar av idéprogrammet användes för att strukturera dialogen.

3.1.3 Infrastruktur för nätburen undervisning och blended learning

Utifrån de förberedelser som redan gjorts under 2014 kunde utvecklingsprojektet för universitetets infrastruktur för nätburen undervisning och blended learning inledas. Universitetets strategiska satsning syftar bland annat till att öka möjligheterna för studenter och lärare som önskar utnyttja digitala pedagogiska resurser i undervisningen. Långsiktigt förväntas projektet leda till kunniga och engagerade studenter, en utvecklande arbets- och lärmiljö, ökad tillgänglighet till nya pedagogiska verktyg samt ett bidrag till universitetets målsättning med hållbar utveckling. Projektet består av flera delar som var och en ska svara upp mot olika behov inom verksamheten.

Ett delprojekt fokuserar digital examination (DEX). Under 2015 har delprojektets uppdrag varit att ta fram krav och upphandla kommande systemstöd, förbereda en förvaltningsorganisation samt införa möjligheten att genomföra digital salstentamen vid utvalda pilotinstitutioner under 2016. Medarbetare vid PIL-enheten har, tillsammans med personal vid Gemensamma förvaltningen samt lärare och studenter, kravställt systemet för digital examination. Under senhösten slutfördes upphandlingen,

bland annat med stöd i användartester. Universitetet kommer att ha tillgång till ett system för digitala salstentamina under våren 2016.

Ett annat delprojekt har syftat till att kravställa och utrusta en lärosal för aktivt lärande (Active Learning Classroom - ALC). Lärosalen färdigställdes under senhösten 2015. Lärosalen ska inledningsvis användas för universitetets behörighetsgivande högskolepedagogiska utbildning och som en demonstrationssal för att stimulera till didaktisk dialog om rummets betydelse för studenters lärande.

Ett tredje delprojekt syftar till att öka möjligheten att använda video och att ha videomöten för utbildning (VidU). Här har PIL-enheten under 2015 bland annat varit engagerad i integration av universitetets gemensamma lärplattform (GUL) med tjänsten GU Play/Kaltura i syfte att nå enkel och funktionell hantering av video inom lärplattformen. Det aktuella delprojektet har även förberett utrustning av teknik i stora salar vid universitetet genom att kravställa olika lösningar. Tekniken, som kommer att börja installeras under 2016, ska möjliggöra inspelning och direktsändning av till exempel föreläsningar eller andra aktiviteter i salarna och göra det möjligt för studenter att delta på distans.

Ett fjärde delprojekt testar olika digitala pedagogiska verktyg och undersöker om de kan vara intressanta för universitetets lärare och studenter att använda (DigiPed). Slutligen finns det ett femte delprojekt som tar sikte på frågor om stöd och support för blended learning (SoS).

3.2 Utbildning

Utbildningsinsatserna har bestått av poänggivande högskolepedagogiska kurser samt kurser som kan ge deltagare intyg. De tre behörighetsgivande högskolepedagogiska kurserna har i huvudsak getts som planerat. Även kurserna för handledare i forskarutbildningen har genomförts i enlighet med planering.

3.2.1 Poänggivande kurser

Under året har PIL genomfört de tre behörighetsgivande högskolepedagogiska kurserna HPE101, HPE102 och HPE103.⁶

3.2.1.1 Behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning

Kursen *Behörighetsgivande högskolepedagogik 1, baskurs, 5 hp* (HPE101) har haft fyra distributionsformer: a) campus, svenska, b) nät, svenska, c) blended, engelska samt d) blended, svenska. Den sista varianten har under våren genomförts med en sammanhållen grupp deltagare från en institution, medan de övriga har varit öppna för sökande från alla institutioner.⁷ PIL-enheten har erbjudit sammanlagt tolv kurstillfällen och 322 kursplatser under året.⁸ Två kurstillfällen fler än planerat

---

⁶ Vissa kurstillfällen avslutas i slutet av januari 2016. Samtliga betygsuppgifter var inte inlagda vid avläsningstillfället.

⁷ Med "campus" avses undervisning som vanligen bedrivs i PIL:s lokaler på Pedagogen.

⁸ Se bilaga, tabell 1.

genomfördes under året. I Ladok framgår att det totala antalet registrerade på HPE101 under året var 291 deltagare.⁹ Söktrycket är fortsatt högt.¹⁰

Kursen *Behörighetsgivande högskolepedagogik 2, områdesspecifik pedagogik, 5 hp* (HPE102) har under året genomförts med följande fakultetsområdesanknytningar: Handelshögskolans fakultet (VT), Humanistiska fakulteten (VT+HT), Konstnärliga fakulteten (VT), Naturvetenskapliga fakulteten (VT+HT), Sahlgrenska akademien (HT), Samhällsvetenskapliga fakulteten (VT+HT) och Utbildningsvetenskapliga fakulteten (HT).¹¹ Vid Naturvetenskapliga fakulteten gavs kursen liksom tidigare på engelska.¹² Totalt erbjöds tio kurstillfällen och 210 kursplatser under året. I Ladok framgår att antalet registrerade på HPE102 under året var 197 deltagare.¹³ Under vårterminen dubblerades antalet platser på kurstillfället på Naturvetenskapliga fakulteten, eftersom det inte erbjöds något kurstillfälle vid Sahlgrenska akademien. Dessa extra platser erbjöds utöver det som ursprungligen var planerat. Antalet registrerade deltagare var lika många på vår- och höstterminen.¹⁴

Kursen *Behörighetsgivande högskolepedagogik 3, självständigt arbete, 5 hp* (HPE103) genomfördes enligt planering.¹⁵ Kursen ges både som campuskurs på svenska respektive nät på engelska. Totalt erbjöds fyra kurstillfällen och 120 kursplatser. Antalet platser som erbjöds var något lägre än det som ursprungligen planerades. I Ladok framgår att antalet registrerade på HPE103 under året var 80 deltagare.¹⁶ Antalet registrerade deltagare minskade jämfört med tidigare termin, vilket i huvudsak beror på en förändring av förkunskapskraven för kursen.¹⁷

3.2.1.2 *Handledarutbildning*

PIL har även genomfört två typer av kurser för handledare i forskarutbildningen.

PIL har genomfört kursen *Handledning i forskarutbildning, 5 hp* (HPE201). Kursen har haft två varianter: campus på svenska samt campus på engelska.¹⁸ PIL-enheten har erbjudit sammanlagt åtta kurstillfällen och 192 kursplatser under läsåret, vilket är i enlighet med den ursprungliga planeringen. I Ladok framgår att antalet registrerade var 166 deltagare. Antalet registrerade deltagare verkar åter öka något.¹⁹

---

⁹ Se bilaga, tabell 2.

¹⁰ Se bilaga, diagram 1.

¹¹ Termin då kursen gavs inom fakultetsområdet anges inom parentes.

¹² Se bilaga, tabell 3.

¹³ Se bilaga, tabell 4.

¹⁴ Se bilaga, diagram 2.

¹⁵ Se bilaga, tabell 5.

¹⁶ Se bilaga, tabell 6.

¹⁷ Se bilaga, diagram 3.

¹⁸ Se bilaga, tabell 7.

¹⁹ Se bilaga, diagram 4.

Kursen *Handledning för erfarna handledare i forskarutbildning*, 5 hp (HPE202) har genomförts med 15 deltagare under året.

3.2.1.3 Breddad lärarkompetens

PIL har även erbjudit poänggivande kurser för alla lärare. Breddningskursen *Design för lärande med digitala redskap*, 7,5 hp (HPE302) gavs våren 2015 med 12 registrerade deltagare. Kursen *Engelska som undervisningsspråk*, 7,5 hp (HPE301) fick ställas in under våren på grund av lågt söktryck, men gavs istället hösten 2015 med 18 registrerade deltagare. Kursen *Bedömning och examination*, 5 hp (HPE303) fick ställas in under hösten, men erbjuds istället våren 2016. Under året har PIL planerat och även fastställt kursplanen för en ny breddningskurs med benämningen *Handledning av uppsatser och examensarbeten*, 5 hp (HPE304). Kursen var ursprungligen tänkt att ges hösten 2015, men kommer istället att ges för första gången våren 2016. Ytterligare en ny breddningskurs fanns med i verksamhetsplanen med arbetsnamnet ”Professionell akademisk handledning”. Ansvariga för VFU-verksamhet vid universitetet fick vid ett seminarium i början av 2015 svara på om de ansåg det intressant att PIL erbjöd en sådan kurs. Responsen var emellertid sval. PIL valde därför, efter att ha diskuterat frågan med Utbildningsnämnden, att avvakta med att starta kursen.

3.2.2 Intygsgivande utbildningar

Under året har PIL endast erbjudit en kurs som berättigar deltagarna till intyg efter genomförd kurs. Kursen är benämnd *Bättre kursguider – så att budskapet går fram*. Den här tredagarsutbildningen syftar till att visa goda exempel på kursguider ur studentperspektiv samt ge möjlighet till pedagogiska samtal om struktur, språk och sätt att uppdatera kursguider på nätet. Minikursen har genomförts under både våren och hösten med totalt 25 deltagare. Intresset för andra intygsgivande kurser som fanns beskrivna i verksamhetsplanen har varit litet, varför PIL har valt att inte prioritera dessa.

3.3 Kompetensutveckling

De konsultativa och färdighetstränande aktiviteter som PIL-enheten erbjuder fortsätter att öka i omfattning.²⁰ Verksamhetsföreträdare tar även kontakt med PIL när de önskar medverkan av pedagogiska utvecklare, till exempel vid institutionsdagar och andra mötestillfällen. PIL försöker i mån av tid och resurser även tillgodose önskemål som går utöver rubricerade aktiviteter i verksamhetsplanen.

3.3.1 Workshoppar m.m.

PIL-enheten har erbjudit ett antal workshoppar för lärare. Flertalet av dessa syftar till att deltagarna ska få pröva att använda digitala pedagogiska verktyg samt diskutera verktygens användbarhet i högre utbildning. Generellt kan det konstateras att PIL erbjudit fler workshoppar och deltagarplatser än vad lärarna på institutionerna har valt att delta i, och/eller har haft praktiska möjligheter att boka sig på.²¹

---

²⁰ <http://www.pil.gu.se/aktiviteter/>

²¹ Intresset för workshopparna är stort, även om inte alla anmälda utnyttjar sina platser.

3.3.1.1 Adobe Connect för lärare

PIL har erbjudit två typer av aktiviteter för lärare som ska arbeta med e-mötesteknik med stöd av Adobe Connect Pro. Det handlar dels om en introducerande workshop, dels om en workshop för de som önskar fördjupa sina färdigheter. Till de sju introducerande workshopparna anmälde sig totalt 21 deltagare. Till de två fördjupande workshopparna anmälde sig totalt tre deltagare.

3.3.1.2 Gör film av din föreläsning

Under samlingsrubriken ”Gör film av din föreläsning” har ett antal workshoppar genomförts med delvis olika fokus: a) Camtasia (fyra tillfällen med totalt 14 deltagare), b) PowerPoint (åtta tillfällen med totalt 28 deltagare), c) GU Play (fyra tillfällen men inga deltagare) samt d) Videokameran (två tillfällen med totalt 9 deltagare).

3.3.1.3 Direkt studentrespons med clickers

Workshopen om direkt studentrespons med clickers syftar till att inspirera lärare och beskriva hur verktyget kan användas i undervisningen. Workshopen med verktyget *Turning Point* har hållits en gång under vårterminen med två anmälda deltagare. Workshopen med *Socrative*, som är en nät-baserad version av clickers, har hållits en gång under vårterminen med nio anmälda deltagare. PIL har haft 100 st TurningPoint-clickersenheter till utlåning – en möjlighet som har utnyttjats av lärare under året.

3.3.2 Webbresurser om digitala verktyg i undervisningen

På GUL:s öppna sidor finns beskrivningar av digitala pedagogiska resurser för lärare. Dessa har varit en av utgångspunkterna för flera seminarier och workshoppar som genomförts av PIL.²²

3.3.3 PIL-enhetens studio

PIL-enhetens studio bokas i allt större utsträckning av lärare. De inspelningar som lärarna gör ska vanligen användas i den egna undervisningen, till exempel som introducerande föreläsningar som görs tillgängliga på GUL, eller vid undervisning som bygger på idén med flipped classroom. Flera inspelningar är relaterade till genomförande av de utvecklingsprojekt som Utbildningsnämnden tilldelat medel.²³

3.3.4 Seminarier

PIL-enheten arrangerade både seminarier som annonserades på Medarbetarportalen och var öppna för alla anställda vid Göteborgs universitet och seminarier riktade till särskilt inbjudna.

---

²² <http://gul.gu.se/public/courseId/62033/lang-sv/publicPage.do>

²³ <http://www.pil.gu.se/resurser/studion/>

3.3.4.1 VFU och professionsanknuten handledning

I januari 2015 inbjöd PIL till två möten om verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och professionsanknuten handledning. Det var totalt 60 kollegor som anmälde intresse att delta. Temat för mötet var att belysa behovsbilden av en universitetsgemensam utbildning för de som planerar och genomför utbildning för professionsanknutna handledare, vilka frågar en sådan utbildning lämpligen behandlar, hur den bör utformas samt att förutsättningslöst diskutera behovet av eventuellt fortsatt arbete om hur VFU kan utvecklas och stärkas. Erfarenheterna från träffarna dokumenterades och återrapporterades till Utbildningsnämnden.

3.3.4.2 Nätverksträffar för utbildningsansvariga

PIL-enheten har under året arrangerat fyra nätverksträffar för utbildningsansvariga på institutionsnivå. Det var två nätverksträffar under våren och två under hösten, dvs i enlighet med den ursprungliga planeringen. Vid samtliga nätverksträffar informerar PIL om aktualiteter på universitetsgemensam nivå. Varje träff har dessutom ett planerat innehåll. På nätverksträffen i mars beskrev studenterna sin syn på förslaget till pedagogiska idéprogram. Deltagarna fick också ta del av Maria Kylbergs och Jörgen Kyles presentation av Miljöbron. Nätverksträffen i maj ägnades bland annat åt diskussioner om nätverkets egen framtid. Dessutom presenterade enhetschef Hans Abelius verksamheten vid International Centre. På nätverksträffen i oktober redovisade vicerektor Mette Sandoff sin bild av de utbildningsansvarigas betydelse i organisationen. Dessutom presenterades de slutliga förslagen om *Policy för pedagogisk utveckling* och *Pedagogiskt idéprogram vid Göteborgs universitet*. Slutligen, på nätverksträffen i november var temat: Samarbete mellan lärare och studie- och karriärvägledning i undervisning och utbildning. Antalet deltagare på de fyra nätverksträffarna har varit något färre än förväntat, vilket har diskuterats med Utbildningsnämnden. Möten med fakulteternas prefektråd är inplanerade våren 2016 i syfte att diskutera hur nätverksträffarna bör utvecklas framöver.

3.3.4.3 Formativ kursutvärdering (workshopserie)

I en serie om tre workshoppar har universitetslärare arbetat med egen utveckling av undervisning och kurser genom att skraddarsy, pröva och diskutera övningar i formativ kursutvärdering. Workshopserien har genomförts under våren med fyra deltagare och under hösten med sex deltagare. Workshopserien har genomförts som planerat, dock med något färre deltagare än vad det fanns platser till.

3.3.4.4 Active Learning Classroom (ALC) – inspiration om miljöns betydelse för lärandet

Intresse för alternativ utformning av lärosalar har visat sig stort. Två seminarier om Active Learning Classroom har genomförts. På ett seminarium i december diskuterades den fysiska miljöns betydelse inom högre utbildning. Nationella och internationella studier indikerar att studenternas lärande och prestationer påverkas i en positiv riktning när den fysiska miljön anpassats för ett mer aktivt lärande. På seminariet gavs även möjlighet att besöka den lärosal på Pedagoggen som byggs upp i enlighet med konceptet om ”rum för aktivt lärande”.

3.3.4.5 Pedagogisk portfölj

Under våren och hösten har PIL anordnat ett flertal seminarier med syfte att underlätta för lärare som önskar skriva en pedagogisk portfölj. Behovet av seminarierna har ökat efterhand som möjligheterna att ansöka om titeln excellent lärare har öppnats.²⁴ Denna verksamhet har blivit något mer omfattande än vad som ursprungligen planerades.

3.3.4.6 Att handleda på distans

Workshoppen på temat att handleda på distans syftar till att ge deltagarna pedagogiska perspektiv på att handleda över nätet och möjlighet att testa några tekniker för kommunikation. Under året har en workshop genomförts, vilket är enligt planering, och med 11 deltagare, dvs något färre än planerat.

3.3.4.7 Högskolepedagogiska kollegiet

Det högskolepedagogiska kollegiet har genomfört några seminarier i form av skrivarstugor. Dessa anordnades i anslutning till att konferensbidrag skulle lämnas in till den högskolepedagogiska konferensen HKG 2015. Dessutom har lärare fått stöd i anslutning till att de skrivit artiklar inom det högskolepedagogiska fältet.²⁵

3.3.4.8 Deltagarstyrda seminarier om didaktik

PIL-enheten har erbjudit seminarier som bygger på idén om att deltagarna själva lägger fram frågor kring praktiska undervisningsproblem. Ett seminarium hölls under första halvåret 2015.²⁶ Höstens erbjudande lockade tyvärr inte tillräckligt många deltagare för att genomföras.

3.3.4.9 Ytterligare exempel på seminarier

PIL-enheten har erbjudit ytterligare ett antal seminarier, bland annat "Wikis i undervisningen", "Yrkeslärarprogrammets erfarenheter", "Plagiering och akademisk integritet" samt "Upphovsrätt och Creative commons".

3.3.5 Universitetsgemensamma konferenser

PIL har arrangerat temadagen GU Online samt den högskolepedagogiska konferensen – HKG2015.

3.3.5.1 GU Online

GU Online är en temadag som riktar sig till alla lärare vid Göteborgs universitet.²⁷ På vårens GU Online var temat Blended learning. Under rubriken Öppenhet och högre utbildning presenterade Alastair Creelman, Linnéuniversitetet sina tankar om högre utbildning ur ett globalt perspektiv präglad av ökad öppenhet i form av open access-publicering, öppna lärresurser och öppna utbildningar

---

²⁴ <http://pil.gu.se/aktiviteter/seminarier/pedagogisk-portfolj>

²⁵ http://www.pil.gu.se/aktiviteter/hogskolepedagogiska_kollegiet/

²⁶ <http://pil.gu.se/aktiviteter/seminarier/didaktik>

²⁷ <http://www.pil.gu.se/aktiviteter/guonline/>

(Massive Open Online Courses - MOOCs). Flera föredragningar följde, bland annat om wikis som lärverktyg, flipped classroom och active learning classroom. Eftermiddagen ägnades åt åtta olika workshoppar med anknytning till konferensens tema – blended learning.

3.3.5.2 Höskolepedagogisk konferens i Göteborg – HKG 2015

Höstens högskolepedagogiska konferens tog avstamp i *Pedagogiskt idéprogram vid Göteborgs universitet*.²⁸ Det var ca 140 deltagare som mötte upp. Konferensen ägnades åt frågor om pedagogisk utveckling med studenternas lärande i centrum. Dagen inleddes av vicerektor Mette Sandoff och vicedekan Sylva Frisk som tog utgångspunkt i arbetet med det pedagogiska idéprogrammet. Huvudtalare var Klara Bolander Laksov (föreståndare för Centrum för universitetsläraryt utbildning vid Stockholms universitet) och Johan Alvfors (vice ordförande för Sveriges Förenade Studentkårer - SFS). På programmet stod också en paneldebatt med rubriken ”Utmaningar för pedagogisk utveckling – universitetet som miljö för studenters lärande”. I panelen deltog Klara Bolander Laksov, Johan Alvfors, Mette Sandoff, Andreas Moberg (lärare på juridiska institutionen) och Sylva Frisk. Under eftermiddagen presenterades närmare 30 högskolepedagogiska bidrag av olika slag. Detta skedde under två pass med parallella sessioner. Den uppföljande webbenkäten visade en positiv återkoppling från deltagarna.

3.3.6 Rådgivande verksamhet

PIL-enhetens lärare, pedagogiska utvecklare och systemadministratörer har engagerats i flera typer av rådgivande och konsultativa verksamheter.

3.3.6.1 Pedagogisk feedback

PIL har erbjudit och även genomfört rådgivning i samband med undervisning inom Göteborgs universitet. Lärare som önskat en pedagogisk ”speaking partner” har kunnat utnyttja av detta stöd. Totalt omfattar insatsen ca 200 timmar under verksamhetsåret.²⁹

3.3.6.2 Kursutformning med IT-stöd

PIL har erbjudit och genomfört konsultationer vid utformning av undervisning med IT-stöd.³⁰ Några av dessa var följande:

Psykologprogrammet, temadag med workshoppar och presentationer

Efter förfrågan från Psykologprogrammet anordnades en specifik temadag med fokus på blended learning. Under dagen gavs bland annat en presentation om hur man arbetar med flipped classroom samt en workshop om programvaran Camtasia.

Förskolläraryt utbildningsprogrammet, IKT-konferens

---

²⁸ <http://pil.gu.se/hkg2015>

²⁹ http://www.pil.gu.se/resurser/feedback_pa_undervisning/

³⁰ <http://www.pil.gu.se/resurser/stod-vid-kursutveckling/>

Under våren 2015 genomfördes en konferens om IKT i förskolläraryrket, där ett av spåren rörde pedagogisk utveckling av kurserna inom programmet. Inom ramen för konferensen genomfördes en workshop med fokus på digitala verktyg och pedagogisk utveckling.

SIP-seminarium, Wikis i högre utbildning

Inom ramen för SIP-nätverket (Samverkande IT-pedagoger) genomfördes ett seminarium för att presentera kunskap om, erfarenheter av och idéer kring att arbeta med wikis i högre utbildning.

Dietistutbildningen, Video i högre utbildning

Efter förfrågan från dietistutbildningen vid Sahlgremska akademien genomfördes en presentation av hur man kan använda video i högre utbildning och där fokus låg på såväl pedagogiska som praktiska aspekter.

Institutionen för vårdvetenskap och hälsa

Vid en utvecklingsdag för Institutionen för vård och hälsa presenterades pedagogiska och praktiska aspekter kring att arbeta med flipped classroom och videoföreläsningar i högre utbildning.

Seminarium kring upphovsrätt, kopieringsavtal och Creative Commons

Vid ett seminarium presenterades och diskuterades övergripande frågor kring att använda upphovsrättsskyddat material inom högre utbildning och hur man som universitetslärare kan och behöver förhålla sig till detta genom t.ex. kopieringsavtal och Creative Commons-licensiering.

3.3.6.3 Exempel på konsultationer om digitala pedagogiska resurser

Professionell utveckling, Läkarprogrammet

Vid läkarprogrammet pågår ett arbete om att integrera frågor kring professionell utveckling på ett mer genomgripande plan. Vid konsultationen diskuterades olika möjliga angreppssätt, t.ex. att bygga upp en sammanhållen miljö eller att arbeta mer med inriktning på portfolios/portföljer.

Institutionen för biomedicin, Avdelningen för infektionssjukdomar

Syftet här är att förbättra undervisningen i mänskliga rättigheter på läkarprogrammet genom att på olika sätt basera undervisningsupplägg på olika digitala pedagogiska verktyg. Utöver detta finns också idéer om att utveckla ett digitalt läromedel. Inledande kontakter togs under 2014 och därefter har utvecklingsarbetet fortsatt under våren 2015, och det planerade läromedlet testas under hösten 2015.

Institutionen för kliniska vetenskaper, Avdelningen för dermatologi och venerologi

Vid avdelningen ansvarar man för den så kallade Hudkursen i läkarprogrammet. Här upplever man ett behov av att utforska och utveckla nya undervisningsformer, då företrädesvis med utgångspunkt i digitala pedagogiska verktyg. Stödet inleddes under 2014 och har sedan fortsatt under 2015.

Institutionen för biomedicin, Avdelningen för mikrobiologi och immunologi

Inom Infektionskursen i läkarprogrammet har man arbetat med olika laborationer, men på grund av ökat antal studenter behöver man se över arbetsformerna. Idéer förs fram om att arbeta med någon form av digitaliserat upplägg. Ett arbete har inletts, och man arbetar vidare utifrån de idéer som diskuterats.

Förskolläraryrket, IKT i VFU

Inom förskolläraryrket väcktes tankar kring att försöka integrera VFU och HFU på mer relevanta sätt och man önskade utforska möjligheter att använda digitala pedagogiska verktyg för detta. Efter att ha fått stöd med kursutveckling genomfördes ett första försök under våren 2015.

Arbetsterapeutprogrammet, Flipped classroom

På arbetsterapeutprogrammet har man arbetat med modellen flipped classroom och man önskade att vidareutveckla dessa arbetsformer och utöka användningen av detta upplägg. Efter att ha fått stöd fortsatte arbetet med att utveckla upplägg och att samordna med fler kursledare och lärare.

Språkhandledning i lärarprogrammen

I lärarprogrammen vid Göteborgs universitet har ett arbete inletts med att hitta möjligheter att ge studenter nödvändigt stöd i akademiskt skrivande genom olika former av språkhandledning. Eftersom antalet studenter inom de olika lärarprogrammen är stort har man svårt att hantera detta genom vanlig handledning, och därför inleddes ett arbete med att hitta möjligheter att digitalisera delar av innehållet och erbjuda en nätbaserad lösning. Ett inledande stöd har getts.

Idrottshögskolan, utveckling av undervisning i Remote University Network-projektet (RUN)

Vid Idrottshögskolan upplever man behov av att utveckla sina undervisningsformer, och man fick under 2015 stöd för att utveckla blended learning-upplägg. Konsultationen fokuserade på att diskutera möjliga lösningar för att utnyttja de avancerade teknologier som finns vid Idrottshögskolan, bland annat för att knyta ihop experter och studenter med utgångspunkt i autentiska aktiviteter.

Institutionen för kost och hälsa

Vid institutionen för kost och hälsa finns det om att utveckla en nätbaserad variant av en kurs i sensorik som nu ges campusbaserad. Konsultationen mynnade ut i insikter om att mål, innehåll och examinationsformer i kursen behövde ses över innan ett konkret stöd för kursutveckling kunde ges.

Institutionen för pedagogik, kommunikation och lärande

Vid grundskolläraryrket med inriktning fritidshem finns planer på att utveckla en alternativ variant där delar av innehållet ska ges på distans eller med större fokus på blended learning. Vid en inledande konsultation diskuterades hur detta skulle kunna se ut och hur PIL skulle kunna stötta den tänkta utvecklingen av utbildningen.

Institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori

Vid institutionen ges ett masterprogram om evidensbaserad undervisning. Tankar har väckts om att göra en nät-/distansbaserad variant av programmet för att kunna öka omfattningen. Vid konsultationen diskuterades övergripande frågor kring att utforma nätbaserade upplägg samt mer specifika frågor kring eventuella upplägg för det aktuella programmet.

Institutionen för socialt arbete

Vid institutionen för socialt arbete väcktes tanken om att arbeta med inspelade föreläsningar inom olika kurser och program. Konsultationen fokuserades på att diskutera såväl praktiska som pedagogiska aspekter samt att ge en introduktion till att arbeta med inspelning och distribution av inspelade föreläsningar.

3.3.6.4 Övriga konsultativa insatser

Företrädare från olika institutioner har även efterfrågat andra typer av konsultationer (föreläsningar, seminarier, samtalsledare, workshoppar m.m.). Insatserna har handlat om rum för aktivt lärande, akademisk integritet, handledning, examination m.m. Det är pedagogiska utvecklare, lärare och administratörer på PIL-enheten som har medverkat med totalt ca 100 arbetstimmar. Nära hälften av insatserna har varit av typen föreläsningar med efterföljande diskussioner (49%), följt av seminariediskussioner (16%) och workshoppar (12%). De konsultativa insatserna har erbjudits vid

flertalet fakultetsområden. Flest insatser har gjorts vid institutionerna inom Sahlgrenska akademien (47%), följt av institutioner inom Samhällsvetenskapliga fakultetsområdet (16%) och Handelshögskolans fakultetsområde (10%).

3.4 Riktade utvecklingsprojekt

PIL har planerat och genomfört flera riktade utvecklingsprojekt. Tre av dessa har redan beskrivits ovan under rubriken *Vision 2020 och pedagogiskt excellens*: a) excellent lärare, b) pedagogisk idéprogram samt c) infrastruktur för nätburen undervisning och blended learning. Utöver dessa tre har PIL-enheten engagerats i ett flertal andra riktade utvecklingsprojekt som beskrivs kortfattat nedan. Mer information om alla utvecklingsprojekt ges på PIL-webben.³¹

3.4.1 Samverkan med Chalmers Tekniska Högskola

På uppdrag av Utbildningsnämnden har initiativ tagits till samverkan med Chalmers i syfte att komma till rätta med onödiga hinder för studenter och för lärare inom samverkanskurser och lärosätesöverskridande programverksamhet. PIL-enheten har engagerats i två arbetsgrupper.

3.4.1.1 Samordningsgruppen för samordning av lärplattformar – LMS

Arbetsgruppen för samordning av lärplattformar har genomfört fyra möten under 2015 där representanter från de båda lärosätena har informerat varandra om arbetet med respektive lärplattformar samt diskuterat olika utvecklingsåtgärder. Återrapportering från samtalen har skett till Utbildningsnämnden.³²

3.4.1.2 Samverkan om kursplanestöd

Samtalen i arbetsgruppen för samverkan om kursplanestöd har främst syftat till erfarenhetsutbyte om de högskolepedagogiska kurserna och möjligheterna till fördjupat samarbete. Även från denna arbetsgrupp har återrapportering skett till Utbildningsnämnden.³³

3.4.2 Webbkurs om akademisk integritet

PIL-enheten och Universitetsbiblioteket har utarbetat en interaktiv webbkurs för lärare och studenter vid GU. Kursen behandlar frågor om akademisk integritet, plagiering och fusk och hur studenter kan undvika plagiering genom korrekt citering och källhänvisning.³⁴

---

³¹ <http://www.pil.gu.se/projekt/>

³² Samverkan om lärplattformar. PM. 2015-10-07.

³³ Samverkan om kursplanestöd. PM. 2015-08-20.

³⁴ <http://gul.gu.se/public/courseId/63493/lang-sv/publicPage.do>

3.4.3 Pedagogisk portfölj

PIL-enheten har tidigare tagit initiativ till att sjösätta ett universitetsgemensamt verktyg för digital pedagogisk portfölj. Utvecklingsarbete med tjänsten har fortsatt under året i samarbete med kollegor vid Umeå universitet, som använder samma programvara (Mahara).

3.4.4 Lärarhandbok

PIL har haft i uppdrag att ta fram en webblesurs för lärare och handledare, en s.k. Lärarhandbok. Den universitetsgemensamma webblesursen färdigställdes under senhösten 2015 och har publicerats på Medarbetarportalen. Webblesursen tar upp vanliga högskolepedagogiska frågor och begrepp där det finns en uttalad universitetsgemensam hållning via föreskrifter och regler på lokal nivå samt lagar och förordningar på nationell nivå. Utvecklingsprojektet har även tidigare rubricerats ”teacher support”.³⁵

3.4.5 Publicering av högskolepedagogiska texter

Under året har stöd för lärares publicering i högskolepedagogiska frågor fortsatt genom PIL:s försorg. Övergripande syften med publiceringsmöjligheterna är att bidra till ett vidgat och fördjupat samtal om högskolepedagogiska frågor inom Göteborgs universitet, att stimulera kunskapsutveckling inom det högskolepedagogiska fältet samt att erbjuda lärare möjlighet att synliggöra och referera till sin pedagogiska praktik, till exempel i en pedagogisk portfölj vid ansökan till excellent lärare. Det finns två olika kanaler för publicering: *Högskolepedagogiska texter* och *PIL:s skriftserie*.^{36 37} Arbetet koordineras av en redaktionsgrupp knuten till PIL-enheten. Utöver detta erbjuds lärare vid universitetet råd för artikelskrivande inom det högskolepedagogiska fältet.³⁸

3.4.6 Forskarhandledarutbildning på distans

En grovplanering av handledarutbildningen på distans har genomförts i december. Detaljplanering fortsätter under våren med siktet inställt på att kunna erbjuda distanskursen för handledare i forskarutbildning till hösten 2016.

3.5 Förvaltning av universitetsgemensamma system

PIL-enheten är systemägare och systemförvaltare för den Göteborgs universitets lärplattform (GUL). Textmatchningssystemet Urkund är ytterligare ett universitetsgemensamt system som PIL ansvarar för. Dessutom förvaltar PIL-enheten Mahara, som är ett system för e-portfolio. Systemet är tillgängligt för anställda lärare. Det används i anslutning till upprättande av pedagogisk portfölj vid ansökan till excellent lärare.

---

³⁵ <http://www.pil.gu.se/projekt/riktade/lararhandbok/>

³⁶ <http://pil.gu.se/publicerat/skriftserie>

³⁷ <http://pil.gu.se/publicerat/texter>

³⁸ <http://www.pil.gu.se/resurser/publicering/>

3.5.1 Göteborgs universitets lärplattform – GUL

Den universitetsgemensamma lärplattformen GUL används i allt större utsträckning. Antalet samtidiga användare har fortsatt att öka under året. Det har påverkat arbetet på PIL, då universitetets lärare ställer allt mer komplexa frågor till GUL-supporten. Efter förberedelser flyttades under sommaren driften av lärplattformen från Göteborgs universitet till leverantören PingPong. Företaget gavs samtidigt i uppdrag att hantera lagring och backup av mediefiler. PIL har aktivt medverkat till förbättringar av universitetets lärplattform genom att ge uppdrag till och föra en nära dialog med leverantören PingPong. Prioriterade förbättringar har handlat om pedagogiska frågor, till exempel möjlighet till kamratbedömning av inlämningsuppgifter på lärplattformen. Arbetet har genomförts och funktionen finns tillgänglig sedan början av 2015. Ett annat prioriterat förbättringsområde gäller ett förbättrat gränssnitt för personer med funktionsnedsättningar. PIL-enheten har genomfört en studie med stöd av företaget ICAP för att granska hur lärplattformen fungerar för studenter med synnedsättning.³⁹ Resultatet, som i huvudsak var positivt, har rapporterats till leverantören PingPong med en förväntan om att de brister som ändå kunde konstateras, kommer att åtgärdas under 2016. Sedan slutet av året erbjuds studenterna möjlighet att ta del av individuella Ladok-data direkt via GUL (LPW-widjet). Flera av de insatser som gjorts avseende GUL har tillkommit utöver den ursprungliga planeringen inför verksamhetsåret 2015.

3.5.2 Textmatchningssystem

Det universitetsgemensamma textmatchningssystemet Urkund används för plagiatkontroll av bland annat inlämningsuppgifter, uppsatser och examensarbeten. Systemet är integrerat i GUL men fungerar även fristående för universitetsanställda. Innevarande år har inga särskilda åtgärder gjorts med systemet.

3.5.3 E-portfolio

Det universitetsgemensamma e-portfoliosystemet är nu driftsatt och förvaltas av PIL. Det är ännu inte direkt tillgängligt för lärare via Medarbetarportalen. Intresserade användare kan i dagsläget kontakta systemförvaltaren på PIL-enheten, som ger information om hur systemet fungerar.

3.6 Information och omvärldsbevakning

Under verksamhetsåret har PIL-enheten fungerat som universitetets kontaktorgan gentemot externa samarbetspartners inom det högskolepedagogiska området och fungerat som remissinstans samt följt utvecklingen och spritt information vidare inom universitetet via enhetens webbplats.

---

³⁹ Företaget Individual Computer Applications Göteborg AB (ICAP) fokuserar IT-lösningar för individer med funktionsnedsättning.

3.6.1 PIL:s webbplats m.m.

Förutom nyheter ger PIL:s webbplats information om det högskolepedagogiska kursutbudet, de olika seminarierna och workshopparna samt de olika utvecklingsprojekt som pågår.⁴⁰ Besöksfrekvensen på PIL:s webbplats följs upp kontinuerligt. Webbssidorna om de högskolepedagogiska kurserna är fortsatt de mest välbesökta. Vid sidan av webben har PIL använt sig av två elektroniska nyhetsbrev som sänts ut till alla GU-anställda samt riktade informationsutskick till alla lärare. Dessutom har PIL sänt ett riktat nyhetsbrev till institutionernas utbildningsansvariga vid fyra tillfällen under året.⁴¹

3.6.2 Externa högskolepedagogiska konferenser m.m.

PIL har följt utvecklingen på det högskolepedagogiska området genom bland annat aktiv medverkan i arbetsgrupper och konferenser initierade av nationella och regionala nätverk: Svenskt nätverk för pedagogisk utveckling inom högre utbildning (Swednet), IT i högre utbildning (ITHU) och Västsvenska kontaktnätet för flexibelt lärande (VKF).

Under verksamhetsåret har möten genomförts med föreståndare för högskolepedagogisk verksamhet vid flera universitet i Sverige.⁴² Föreståndarträffarna syftar bland annat till att informera om sådant förändringsarbete som har betydelse för den högskolepedagogiska verksamheten vid lärosätena, till exempel anställningsordningar, pedagogiska meriteringssystem, högskolepedagogiska kurser, högskolepedagogiska konferenser och publicering inom det högskolepedagogiska området.

Några av PIL:s medarbetare har getts möjlighet att delta i nationella och internationella konferenser med inriktning mot högskolepedagogik och handledning i forskarutbildning. Syftet kan dels ha varit att medverka med papers, dels att bevaka och återrapportera erfarenheter till PIL:s enhetsråd.

3.6.2.1 Akademiska hus och ALC

Tomas Grysell, Maria Sunnerstam och Svante Eriksson, pedagogiska utvecklare på PIL, deltog i en konferens om Active Learning Classroom (ALC), Minnesota, USA som Akademiska hus koordinerade.⁴³ Erfarenheterna från konferensen återrapporterades på PIL:s planeringskonferens och på enhetsrådet.

3.6.2.2 IT i högre utbildning – ITHU

Höstens ITHU-konferens genomfördes på Sunet-dagarna i november. Från PIL-enheten deltog Lena Dafgård på mötet vid Umeå universitet.⁴⁴

---

⁴⁰ <http://www.pil.gu.se/>

⁴¹ <http://www.pil.gu.se/aktiviteter/utbildningsansvariga>

⁴² Linköpings universitet, Lunds universitet, Stockholms universitet, Uppsala universitet, Umeå universitet.

⁴³ <http://www.educause.edu/>

⁴⁴ <http://www.ithu.se/>

3.6.2.3 PingPong Academic User Group – PAUG

Tillsammans med Chalmers Tekniska Högskola arrangerade GUL-gruppen vid PIL en tvådagarskonferens i Göteborg under hösten 2015.

3.6.2.4 Västsvenska kontaktnätet för flexibel utbildning – VKF

Höstens konferens var rubricerad Studentcentrerad undervisning och genomfördes på Karlstads universitet. Från PIL-enheten medverkade Lena Dafgård, Pia Nykänen och Tomas Grysell.

3.6.2.5 Sveriges universitets- och högskoleförbund – SUHF

Sveriges universitets- och högskoleförbund har genomfört flera seminarier som behandlat frågor med relevans för det högskolepedagogiska fältet. Under våren deltog Bengt Petersson för universitetets räkning i ett seminarium om framtidens lärandemiljöer. Ytterligare ett seminarium handlade om MOOC:s där företrädare för högskolorna hade möjlighet att ge återkoppling på ett utkast till en rekommendation om en ny förordning om MOOC:s i Sverige.⁴⁵ Erfarenheterna återrappoterades till Mette Sandoff, Utbildningsnämnden och PIL:s enhetsråd. I början av december deltog Bengt Petersson och Sylva Frisk på ett SUHF-seminarium om det akademiska lärarskapet. En expertgrupp vid SUHF hade utarbetat ett utkast till rekommendation om behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning. Under seminariet gavs möjlighet att diskutera förslaget. Återrappoterings gjordes på enhetsrådets möte i december.

3.6.3 Interna planeringskonferenser

PIL-enheten har genomfört två planeringskonferenser under året med ca 30 medverkande lärare, pedagogiska utvecklare och administratörer. Huvudsyftet med konferenserna är att planera den kommande verksamheten samt att diskutera väsentliga högskolepedagogiska frågor tillsammans. I januari 2015 genomfördes en planeringskonferens i Trollhättan, med besök på Högskolan Väst och diskussion med lärarna där. I augusti arrangerades planeringskonferensen i Halmstad då medarbetare från Högskolan i Halmstad mötte upp för diskussioner om högskolepedagogiska frågor.

4 Styrdokument, protokoll och minnesanteckningar

Nedan förtecknas styrdokument, protokollförda beslut och mötesanteckningar av betydelse för PIL-enhetens verksamhet.

4.1 Styrdokument

Vision 2020 – Mål och strategier 2013–2020, Göteborgs universitet⁴⁶

Vision 2020 – Handlingsplan 2015–2017 och Verksamhetsplan 2015⁴⁷

---

⁴⁵ Massive Open Online Course (MOOC)

⁴⁶ <http://medarbetarportalen.gu.se/vision2020/>

Strategi och handlingsplan för utbildningsområdet samt arbetsbeskrivning för Utbildningsnämnden⁴⁸
Verksamhetsplan, PIL-enheten, 2015-10-21⁴⁹

4.2 Protokoll och minnesanteckningar

4.2.1 Rektors beslutsmöten⁵⁰

- 2015-03-16 Policy och handlingsplan för jämställdhet och likabehandling (jfr § 12).
- 2015-04-13 Revidering av regler för utbildning på forskarnivå vid Göteborgs universitet – Doktorandreglerna (jfr § 13).
- 2015-05-11 Utseende av dekanus och prodekanus vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten (jfr § 10).
- 2015-06-22 Handläggningsordning för prövning och erkännande av högskolepedagogiska meriter (jfr § 20).
- 2015-06-22 Fastställande av två styrdokument, policy och handlingsplan för förebyggande av plagiering (jfr § 22).
- 2015-06-22 Fastställande av lönepolicy med generella lönekriterier (jfr § 24).
- 2015-08-31 Arbetsordning för Utbildningsnämnden 2015–2018 (jfr § 7).
- 2015-09-28 Fastställande av styrdokument Policy för pedagogisk utveckling (jfr § 4).
- 2015-12-07 Fastställande av Regler för kursplan på grund och avancerad nivå vid Göteborgs universitet (jfr § 5).
- 2015-12-07 Revidering av uppdragsbeskrivningen för utbildningsansvariga på institutionsnivå (jfr § 6).

4.2.2 Utbildningsnämndens möten⁵¹

- 2015-01-29 Revidering handlingsplan för plagiering och vilseledande (jfr § 8).
- 2015-01-29 Pedagogiskt idéprogram – lägesuppdatering kring processen framöver (jfr § 9).
- 2015-01-29 Övergripande information om hantering av infrastruktursatsning (jfr § 10).
- 2015-03-12 –

---

⁴⁷ http://medarbetarportalen.gu.se/digitalAssets/1496/1496152_universitetsledningens-handlings--och-verksamhetsplan.pdf

⁴⁸ http://medarbetarportalen.gu.se/digitalAssets/1464/1464785_1391273_strategi-handlingsplan-o-arbetsbeskr-un-2012-11-08.pdf

⁴⁹ http://pil.gu.se/digitalAssets/1468/1468869_pil_verksamhetsplan_2014_131016.pdf

⁵⁰ http://medarbetarportalen.gu.se/organisation/universitetets-organisation/Universitetsledningen/rektor/rektors_beslutsm%C3%B6te/rektorsbeslut/

⁵¹ <http://medarbetarportalen.gu.se/organisation/universitetets-organisation/universitetsgemensamma-organ/utbildningsnamnden/>

- 2015-04-16 Pedagogiskt idéprogram (jfr § 9).
- 2015-04-16 Revidering av policy och handlingsplan för förebyggande av plagiering (jfr § 10).
- 2015-05-20 –
- 2015-05-28 Policy och handlingsplan för förebyggande av plagiering (jfr § 10).
- 2015-09-03 Policy för pedagogisk utveckling och Pedagogiskt idéprogram vid Göteborgs universitet (jfr § 12).
- 2015-09-03 Uppföljning av verksamheten i enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande, PIL, 2015, samt förslag till verksamhetsplan för 2016 (jfr § 13).
- 2015-09-24 Pedagogisk akademi – organisationsstruktur (jfr § 6).
- 2015-09-24 Teacher support – förslag på webbplats (jfr § 10).
- 2015-10-21 Regler för kursplan på grund- och avancerad nivå (jfr § 7).
- 2015-10-21 PIL Verksamhetsplan 2016 (jfr § 10).
- 2015-11-19 Uppföljning av uppdraget som utbildningsansvarig (jfr § 3).
- 2015-11-19 Uppdrag om regler för examination (jfr § 8).
- 2015-12-17 Information om INU-projektet (jfr § 6).
- 2015-12-17 Avrapportering från kommittén om pedagogisk excellens (jfr § 7).
- 2015-12-17 Avrapportering från utvärdering PIL:s verksamhet (jfr § 9).

4.2.3 Utskottet för utbildning på forskarnivå⁵²

- 2015-01-21 Övriga frågor – infrastruktursatsningen (jfr § 8)
- 2015-03-04 Meddelanden – arbetsgrupp för förebyggande av vilseledande och plagiering (jfr § 4)
- 2015-04-15 –
- 2015-05-20 –
- 2015-09-09 Inställt möte
- 2015-10-20 –
- 2015-12-02 –

---

⁵² <http://medarbetarportalen.gu.se/organisation/universitetets-organisation/universitetsgemensamma-organ/utbildningsnamnden/utskottet-for-utbildning-pa-forskarniva/>

Bilaga

Betygsuppgifter för höstterminens kurser avlästes i Ladok den xx januari 2016.⁵³

Tabell 1 HPE101: termin, distributionsform, antal kurstillfällen, antal platser/tillfälle samt antal platser totalt

Termin	Distributionsform	Kurstillfällen	Platser/tillfälle	Platser totalt
Vår	Campus, sv	3	24	72
	Blended, sv ⁵⁴	1	24	24
	Nätkurs, sv	1	30	30
	Blended, en	1	40	40
Höst	Campus, sv	3	24	72
	Blended, sv ⁵⁵	1	24	24
	Nätkurs, sv	1	30	30
	Blended, en	1	40	40
Summa		12		332

Tabell 2 HPE101: termin, antal registrerade, betyg samt könsfördelning

Termin	Antal registrerade	Betyg godkända	Kön Män/Kvinnor
Vår	143	123	42/81
Höst	148	106	49/57
Summa	291	229	91/138

⁵³ Flera kurstillfällen avslutas i slutet av januari 2016. Alla betygsuppgifter var inte inlagda vid avläsningstillfället.

⁵⁴ Riktad kurs avsedd för adjungerade lärare vid Utbildningsvetenskapliga fakulteten.

⁵⁵ Även med deltagare från Högskolan Väst (6 platser).

Tabell 3 HPE102: termin, distributionsform, antal kurstillfällen, antal platser/tillfälle samt antal platser totalt

Termin	Distributionsform	Kurstillfällen	Platser/tillfälle	Platser totalt
Vår	Campus, sv ⁵⁶	4	24 ⁵⁷	96
	Campus, en	1	48	48
Höst	Campus, sv ⁵⁸	4	24 ⁵⁹	96
	Campus, en	1	24	24
Summa		10		264

Tabell 4 HPE102: termin, antal registrerade, betyg samt könsfördelning

Termin	Antal registrerade	Betyg godkända	Kön Män/Kvinnor
Vår	99	70	32/38
Höst	98	68	21/47
Summa	197	102	53/85

Tabell 5 HPE103: termin, distributionsform, antal kurstillfällen, antal platser/tillfälle samt antal platser totalt

Termin	Distributionsform	Kurstillfällen	Platser/tillfälle	Platser totalt
Vår	Campus, sv	1	40	40
	Blended, en	1	16	16
Höst	Campus, sv	1	40	40
	Blended, en	1	16	16
Summa		4		112

⁵⁶ Inriktningar: Handels, Humanistisk, Konstnärlig, Naturvetenskaplig, Samhällsvetenskaplig.

⁵⁷ Antalet tillgängliga platser varierar mellan områdesinriktningarna.

⁵⁸ Inriktningar: Humanistisk, Naturvetenskaplig, Sahlgrenska akademien, Samhällsvetenskaplig, Utbildningsvetenskaplig.

⁵⁹ Antalet tillgängliga platser varierar mellan områdesinriktningarna.

Tabell 6 HPE103: termin, antal registrerade, betyg samt könsfördelning

Termin	Antal registrerade	Betyg godkända	Kön Män/Kvinnor
Vår	40	29	12/17
Höst	40	32	9/23
Summa	80	61	21/40

Tabell 7 HPE201: termin, distributionsform, antal kurstillfällen, antal platser/tillfälle samt antal platser totalt

Termin	Distributionsform	Kurstillfällen	Platser/tillfälle	Platser totalt
Vår	Campus, sv	3	24	72
	Campus, en	1	24	24
Höst	Campus, sv	3	24	72
	Campus, en	1	24	24
Summa		8		192

Tabell 8 HPE201: termin, antal registrerade, betyg samt könsfördelning

Termin	Antal registrerade	Betyg godkända	Kön Män/Kvinnor
Vår	79	66	37/29
Höst	87	69	26/43
Summa	166	135	63/72

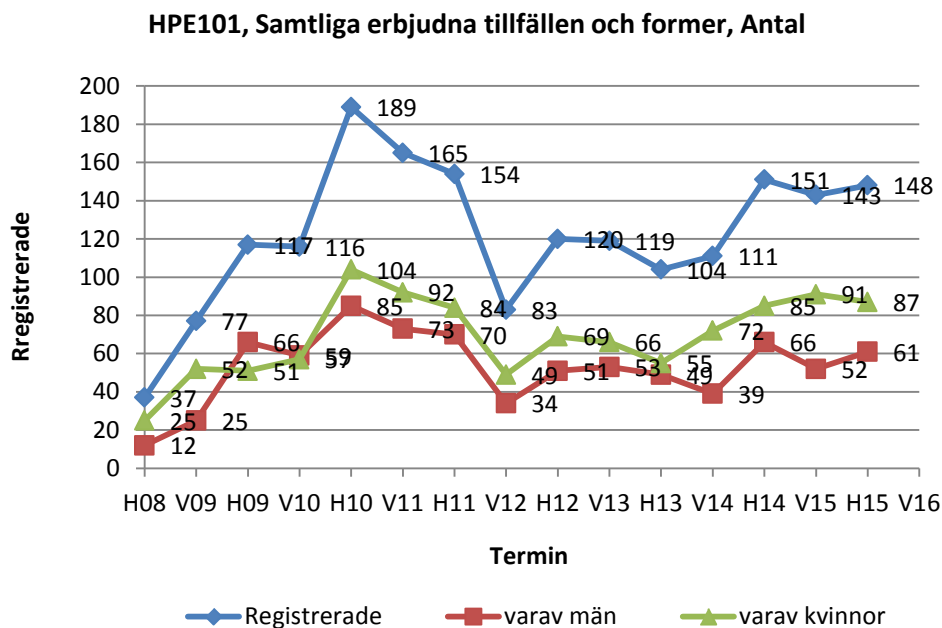

Diagram 1. Förändring av antalet registrerade på HPE101 under perioden 2008–2015.

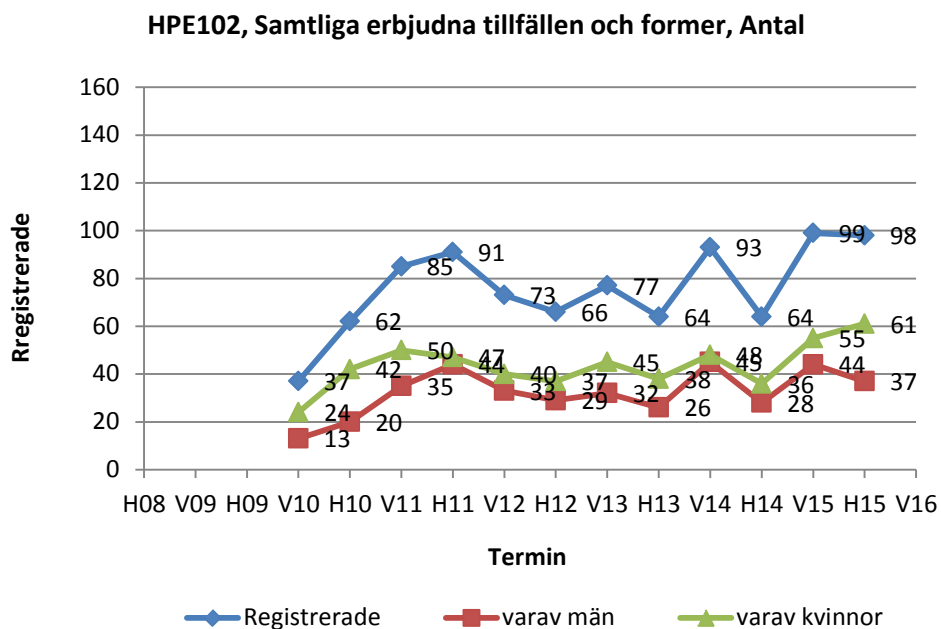

Diagram 2. Förändring av antalet registrerade på HPE102 under perioden 2010–2015.

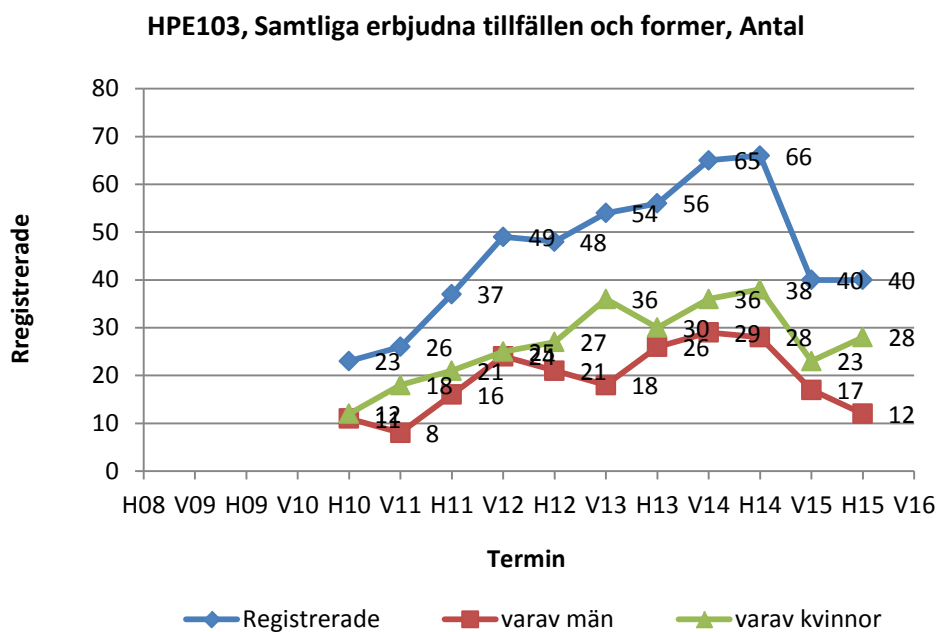

Diagram 3. Förändring av antalet registrerade på HPE103 under perioden 2010–2015.

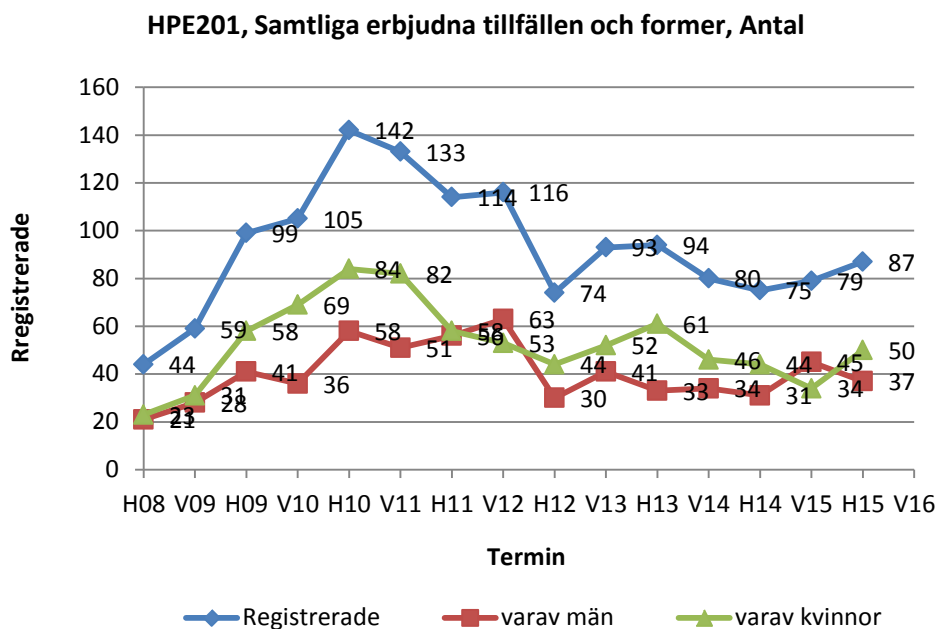

Diagram 4. Förändring av antalet registrerade på HPE201 under perioden 2008–2015.